

Rapport till Latinamerikagruppernas årsmöte 9 maj 2020, från internrevisionen

Villkor för revisionsarbetet

Årsmötet valde en internrevisor och la på valberedningen och nya styrelsen att ta fram ytterligare en kandidat för styrelsen att besluta om till den 15 augusti. Internrevisionen blev komplett först i januari 2020 när styrelsen valde den andra internrevisorn. Av den anledningen har internrevisionen inte haft möjlighet till ett löpande arbete under året, utan haft tre månader på sig att utföra uppdraget. Den första internrevisorn fick tillträde till styrelsens underlag och protokoll under året och den andra internrevisorn när denne tillträdde.

Som internrevisorer har vi dels studerat den aktuella dokumentationen: protokoll (för verksamhetsperiodens styrelsemöten liksom för 2019 års årsmöte), stadgarna, internrevisionspolicyn, samt tidigare års internrevisionrapporter. Vi har intervjuat ett antal personer: styrelsens ordförande, generalsekreterare, tre av de kanslianställda, förra internrevisorn samt den externa revisorn. En internrevisor var adjungerad på styrelsemötet i november 2019 och den andra internrevisorn på styrelsemötet den 14 mars. Vi har haft kommunikation med den externa arbetsmiljökonsulten kring tidtabellen för hennes rapport.

Styrelsens arbete

Styrelsemöten har ägt rum enligt stadgar och delegationsordningen, styrelsemöten ägde rum i distansverktyget Zoom den senaste gången p.g.a. rådande omständigheter. Tre extra styrelsemöten ägde rum mellan juni och september år 2019, alla behandlade arbetsmiljöfrågor.

Vi noterar att tydligheten i protokollen har varierat under perioden. En förklaring kan vara att detta uppdrag roterar vilket medför olika inriktningar på både format och formuleringar. Vi får dock också intrycket att de protokoll som förts under möten där arbetsmiljön och konflikterna behandlats, är de som är mer otydliga, antingen för att protokollföraren har varit så involverad i själva mötet eller/och att denna har valt ett diplomatiskt språkbruk. Resultatet är dock stundtals att det blir svårt för en utomstående att förstå både orsaken till vissa beslut men även att beslut ofta uteblir. Ur ett interndemokratiperspektiv är detta inte idealiskt eftersom det kan försvåra för medlemmar att ha insyn i föreningens verksamhet.

Verksamheten

Styrelsen har tillsammans med kansliet jobbat för att uppnå målen i Verksamhetsplanen för perioden och tagit sig an alla teman som har nämnts i planen. Eventuella brister och tillkortakommanden beskrivs av organisationen i sin rapportering till finansiärer.

Organisationen har jobbat med synlighet, exempelvis har praktikantverksamheten syns under året i olika event. Styrelsen har utsett talespersoner, som har kommit igång med sitt publika arbete, i enlighet med ett tidigare beslut (år 2016/2017). Förra årets rekommendation på att fortsätta att hitta formerna för kontakten med samarbetsorganisationerna i Latinamerika, nu när vi inte längre har några kontor på plats, har följts av Latinamerikagrupperna.

Förutom arbetsmiljöfrågan, har den nuvarande pandemin och de sociala oroligheterna i Latinamerika påverkat arbetet och kommer sannolikt att fortsätta att påverka. Praktikanter har evakuerats p.g.a. oroligheter och samarbetsorganisationernas arbete har försvärats. Det är utmaningar som nästa styrelse kommer att behöva ägna uppmärksamhet.

Arbetsmiljön

Det framgår såväl av styrelsemötesprotokollen som av de intervjuer vi gjort med olika aktörer inom organisationen, att arbetsmiljön och de interna konflikterna har tagit en stor del av styrelsens krafter. Det har även påverkat kansliet på ett sätt som har gjort att några anställda känt att det har försvårat deras arbete.

Det är tydligt att mandat och delegationsordningens tolkningar är en källa till konfliktdimensionerna i arbetsmiljön. En av de konflikter som framträder handlar om dessa olika tolkningar av delegations- och arbetsordningen och de mandat som åligger styrelsen, GS respektive annan personal på kansliet. Vem som egentligen representerar organisationen och när, är en central fråga. I en organisation som under senare år tvingat ägna sig mycket åt att hantera ekonomiska neddragningar har exempelvis frågan om vem som ska representera och därmed företa vilka resor i tjänsten, kommit att bli en infekterad fråga. Detta har lett till att styrelsen beslutat om en förändring i delegations- och arbetsordningen som innebär att det numera är styrelsen som beslutar om vilka utlandsresor som generalsekreterare skall företa i tjänsten. Eftersom styrelsen har det yttersta ansvaret för de anställdas välmående och för att se till att alla håller sig till Delegations- och arbetsordningen så anser vi att deras hantering av situationen kan berättigas.

Under verksamhetsåret har det beslutats att anlita en extern konsult vars uppgift är att kartlägga de interna konflikterna och komma med förslag till handlingsplan. Detta arbete representerar med stor sannolikhet en viktig möjlighet att kunna lösa den konflikt som vi upplever som infekterad. Tidtabellen för detta uppdrag har dock försenats (bl a som resultat av pandemin) vilket har lett till att vi som internrevisorer inte har kunnat ta del av de förslag som konsulten föreslår. Vi har tagit kontakt med den externa konsulten och då fått veta att det finns en överenskommelse att de intervjuade aktörerna ska få presentationer av resultaten, innan dessa kan delas med andra. Den sista av dessa presentationer är planerad till den 7 maj, medan vi som internrevision har definierat den 30 april som slutdatum för att publicera vår rapport till årsmötet¹. Vi respekterar naturligtvis den överenskommelse som ingåtts för den externa konsultens arbete, men vill konstatera att det för vårt uppdrag hade varit värdefullt att få ta del av förslaget. Nu kommer vår rapport att vara formulerad mot bakgrund av annan information än denna. För transparensens skull har vi haft ett mejlutbyte med den externa konsulten där ovan framgår.

Styrelsen har under perioden inte genomfört ett regelrätt utvecklingssamtal med generalsekreterare. Detta ska göras årligen enligt Delegations- och arbetsordningen. Styrelsen anför att det under året genomförts ett antal kontakter mellan styrelsen och generalsekreterare, som exempelvis i samband med en samverkansdag mellan styrelsen och hela kansliet, och även ett flertal möten där problem och konflikter liksom generalsekreterarens roll och arbetsledning behandlats. För kommande år är det viktigt att utvecklingssamtal med generalsekreterare genomförs i enlighet med Delegations- och arbetsordningen.

Slutsatser av årets verksamhet

Vårt ansvar handlar om att granska styrelsens sätt att sköta sitt uppdrag, och därför tillkommer det inte oss att uttala oss om huruvida övriga aktörer som nämns i Delegations- och arbetsordningen (generalsekreterare, valberedningen, talespersoner) har uppfyllt sina åtaganden.

¹ Denna definition av slutdatum för oss själva bygger på att vi anser att föreningens medlemmar har rätt att få ta del av rapportering i god tid innan årsmötet den 9 maj.

Vi anser att årets verksamhetsplan har genomförts på ett tillfredsställande sätt. Detta har dock skett till priset av en olöst konflikt som i kombination med en osäker framtid om finansieringsmöjligheter inte bäddar för ett framgångsrikt arbete i en nära framtid.

När vi granskar styrelsens agerande under året noterar vi att de har valt att ingripa vid flera tillfällen. Detta framgår både av protokollen, liksom antalet extrainsatta styrelsemöten och i våra intervjuer. Vår tolkning av den gällande Delegations- och arbetsordningen är att styrelsen har en lång rad ansvarsområden och frågor där de förväntas fatta beslut. Utifrån detta kan vi inte finna att styrelsens agerande under året har stått i strid med Delegations- och arbetsordningen.

Vi rekommenderar därför årsmötet att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för perioden.

Rekommendationer

Med tanke på att så mycket energi och tid har åtgått för att hantera en infekterad arbetsmiljö och interna konflikter, så blir det viktigt för den tillträdande styrelsen att ta tag i denna fråga och fatta beslut för att bilägga konflikten. Vi anser att beslutsfattande i frågan är den mest prioriterade uppgiften att ta tag i under det kommande året för styrelsen och en förutsättning för föreningens fortlevnad.

Alexandra Iriarte

Joakim Olsson